

SIGURNIM KORACIMA DO BLAGOSTANJA

PUN CEKER
ZDRAVLJA

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

ISTAKNUTI
NARODNI
POTENCIALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda. Sadržaj brošure je isključiva odgovornost Odreda izviđača "Zelena patrola" Rajić. Za više informacija o EU fondovima posjetite: www.esf.hr, www.strukturnifondovi.hr.

IMPRESSUM

NASLOV

Sigurnim koracima do blagostanja

NAKLADNIK

Odred izviđača "Zelena patrola " Rajić

AUTORI

dr. sc. Ana Ilić
Filip Franjić, mag. cin.

UREDNIK IZDANJA

Laura Vuković, ekonomist i asistent za upravljanje projektima

GRAFIČKI DIZAJN

Razvojna agencija Grada Novske – NORA

TISAK

Tiskara Roka

NAKLADA

500 primjeraka

GODINA IZDANJA

2023.

GRAD

Novska

NAPOMENA

Brošura „Sigurnim koracima do blagostanja“ napravljena je za potrebe projekta Pun ceker zdravlja (UP.02.2.1.08.0026). Sadržaj brošure je isključiva odgovornost Odreda izviđača "Zelena patrola " Rajić. Čitatelju se savjetuje da prije uvođenja promjena, potraži savjet stručne osobe budući da je svaki slučaj zaseban. Isključiva namjera ove brošure jest informirati.

PUN CEKER ZDRAVLJA

„Wellbeing“ čeka na vas

Kako postići
blagostanje?

Svakodnevno konzumirajte hranu iz svih skupina namirnica!

Pijte vodu prije nego postanete žedni!

Odvojite vremena za san!

Svakodnevnom tjelesnom aktivnošću očuvajte zdravlje, ali i lučite hormone sreće!

Društvenim interakcijama potičite mentalno zdravlje!

Ne zaboravite, sama priroda je najbolji liječnik!

Svakodnevno konzumirajte hranu iz svih skupina namirnica!

Za pravilan rast i razvoj djece te očuvanje zdravlja kroz adolescenciju i odraslu dob potrebno je imati u vidu tri glava postulata, a to su uravnoteženost, umjerenost i raznolikost.

Kako biste što bolje zadovoljili ova tri postulata tijekom odabira hrane pred vama se kao pomoć nalazi tanjur pravilne prehrane, a on sugerira slijedeće:

- **voće** (crvena boja) i **povrće** (zelena boja) ► polovica tanjura
  - **žitarice** (narančasta boja) ► jedna četvrtina tanjura
  - **izvori bjelancevina** (ljubičasta boja) ► jedna četvrtina tanjura
  - **mlijeko i mliječni proizvodi** (ljubičasta boja) ► konzumacija u nekim obrocima
- Kao što ste primijetili **masti i ulja** nisu sastavni dio tanjura pravilne prehrane, no one su neizostavni dio prehrane jer obiluju energijom, imaju višestruku fiziološku funkciju u organizmu te pomažu u apsorpciji vitamina topivih u mastima.

VOĆE I POVRĆE

Dnevno konzumirajte minimalno **400 g** voća i povrća. Prilikom odabira vodite se postulatima raznovrsnosti te birajte **raznoliko voće i povrće svih duginih boja**.

Naime, time ćete unijeti široki spektar vitamina, mineralnih tvari, vlakana i biološki aktivnih komponenata.

IZVORI PROTEINA

U ovu skupinu pripadaju crveno meso, perad, riba, jaja, grahorice, orašasti plodovi i sjemenke. Prilikom odabira **prednost dajte** ribi, biljnim izvorima, peradi te na kraju crvenom mesu bez vidljivih masti. Konzumaciju prehrambenih proizvoda (kobasica, hrenovke, usoljena riba, pržene sjemenke itd.) treba **svesti na minimum**.

Biljni proteini su ujedno i dobar izvor vlakana.

ŽITARICE

Žitarice su nam glavni izvor energije s obzirom na visoki udio ugljikohidrata. Prednost dajte žitaricama i proizvodima od žitarica punog zrna (min. ½ **konzumiranih**) koje za razliku od rafiniranih sadrže više vlakana, vitamina i mineralnih tvari.

MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI

Prilikom odabira mlijeka i mliječnih proizvoda potrebno je birati one koje **nemaju dodanih šećera**. Također, za odrasle se preporuča odabir manje masnih proizvoda dok se za **djecu ne ograničava unos mliječne masti**.

Preporuke za dnevni unos:
2 – 3 god ► 2 do 2,5 šalice
4 – 8 god ► 2,5 šalice
Stariji od 9 god ► 3 šalice

MASTI I ULJA

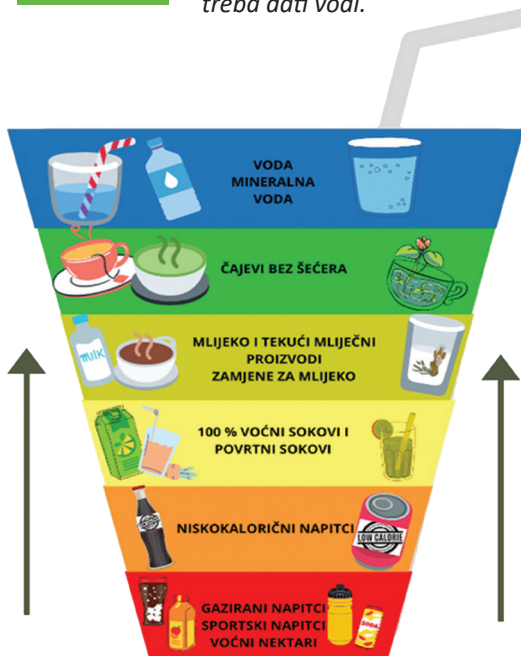
Masti i ulja dodajte **umjeren** u vaša jela. Prilikom odabira **prednost dajte** namirnicama koje su izvor nezasićenih masnih kiselina poput biljnih ulja, sjemenki, orašastih plodova, avokada i plave ribe.

Pijte vodu prije nego postanete žedni!

Ljudsko tijelo sastoji se od oko 65 % vode, a tijekom dana ju gubimo probavom, disanjem, znojenjem i urinom. Bitno je nadoknaditi izgubljeni vodu unosom hranom (20 %) ili tekućinom (80 %), pri čemu prednost treba dati vodi.

Ako osjećate žeđ, već ste odavno trebali unijeti tekućinu.

Preporuke za unos tekućine?

Mala djeca ► 2 do 4 čaše

Djeca (1-3 god)

► 4 do 5,5 čaša

Djeca (4-8 god) ► 6,5 čaša

Adolescenti ► 7 do 8 čaša

Odrasli ► 8 čaša

20%

Potreba za unosom tekućine povećava se tijekom toplijeg vremena, tjelesne aktivnosti te u trudnoći.

Odvojite vremena za san!

Danas je dobro poznato da osobe koje adekvatno spavaju imaju veću razinu tjelesne aktivnosti, manje vremena provode pred ekranom, imaju kvalitetnije prehrabne navike, bolje kognitivne sposobnosti i emocionalno zdravlje.

Naime, kada niste umorni više vremena ćete izdvojiti za tjelesnu aktivnost i društvene događaje. Što posljedično dovodi do toga da ćete provoditi **manje od 2 sata pred ekranima** od svog slobodnog vremena sukladno preporukama Svjetske zdravstvene organizacije. Također, nećete posezati za lako dostupnom hranom u „sitnim satima“ koja je najčešće energijski bogata, a nutritivno siromašna.

Preporuke za trajanje spavanja s obzirom na dob

Novorođenčad	Dojenčad	Mala djeca	Predškolski uzrast	Školski uzrast	Adolescenti	Odrasli
14 – 17 sati	12 – 15 sati	11 – 14 sati	10 – 13 sati	9 – 11 sati	8 – 10 sati	7 – 9 sati

Svakodnevnom tjelesnom aktivnošću očuvajte zdravlje, ali i lučite hormone sreće!

Tjelesnu aktivnost kao važan preventivski čimbenik mnogih kroničnih oboljenja možemo definirati kao svaki pokret uzrokovan aktivnošću skeletnih mišića koji je praćen energijskim utroškom.

U djece i adolescenata (5-17 godina), kao i odraslih (18-64 godina) te osoba starije dobi (65 i više godina) uključenost u neki vid tjelesne aktivnosti ima pozitivan utjecaj na smanjenje mogućnosti razvoja kroničnih nezaraznih bolesti poput srčano-žilnih bolesti, metaboličkih poremećaja i mentalnih poremećaja. Zanimljivo je da je u svijetu 4-5 milijuna smrtnih slučajeva godišnje usko povezano s tjelesnom neaktivnošću, dok je u 2020. godini u Hrvatskoj procijenjeno da od ukupnih smrtnih slučajeva njih 2 % je povezano s tjelesnom neaktivnošću. **Kako bi te to promijenili vrijeme je da se pokrenete!**

Preporuke za minimalnu količinu i vrstu tjelesne aktivnosti s obzirom na dob

Djeca i adolescenti (5-17 godina)	Odrasli (18-64 godina)	Osobe starije dobi (65 i više godina)
Minimalno 60 minuta umjerene do intenzivne aerobne tjelesne aktivnosti na dan	150-300 minuta umjerene aerobne tjelesne aktivnosti tjedno ili 75 do 150 minuta intenzivne aerobne tjelesne aktivnosti tjedno	150-300 minuta umjerene aerobne tjelesne aktivnosti tjedno ili 75 do 150 minuta intenzivne aerobne aktivnosti
Minimalno 3 intenzivne anaerobne tjelesne aktivnosti na tjedan	Minimalno 2 anaerobne aktivnosti tjedno	Minimalno 2 anaerobne aktivnosti tjedno i 3 aktivnosti koje uključuju vježbe ravnoteže zbog prevencije padova

Aerobne aktivnosti: hodanje, trčanje, bicikliranje, rolanje, plivanje, veslanje, planinarenje

Anaerobne aktivnosti: dizanje utega, brzo trčanje, prijenos teških predmeta

Društvenim interakcijama potičite mentalno zdravlje! Ne zaboravite, sama priroda je najbolji liječnik!

Tjelesna aktivnost u prirodi i na otvorenom dokazano ima pozitivan utjecaj ne samo na fizičko, već i psihičko zdravlje. Stoga bi hodanje, trčanje ili vožnja biciklom na otvorenome trebali postati učestaliji načini korištenja slobodnog vremena, a ako ste pritom u mogućnosti tako koristiti slobodno vrijeme u nečijem društvu, utjecaj na blagostanje je još i veći.

LITERATURA

Centar for Disease Control and Prevention (2018) Well-being concepts, Atlanta.
Food and Nutrition Service, U.S. Department of Agriculture (2011) MyPlate, Washington D.C.
European Food Safety Authority (2019) Nutrient recommendations, Parma.
Hirshkowitz i sur. (2015) National Sleep Foundation 's sleep time duration recommendations : methodology and results summary. *Sleep Health* 1, 40 – 43
World Health Organization (2020) Guidelines for physical activity and sedentary behaviour, Geneva.
Mišigoj-Duraković i sur. (2018) Tjelesno vježbanje i zdravlje, Zagreb.
OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2021) Croatia: Country profile 2021, State of Health in the EU, Paris.

O projektu

**PUN CEKER
ZDRAVLJA**

NAZIV PROJEKTA: Pun ceker zdravlja, UP.02.2.1.08.0026

NOSITELJ: Odred izviđača "Zelena patrola" Rajić

PARTNER: Grad Novska

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 340.432,82kn / 45.183,20 eur

UKUPAN IZNOS BESPOVRATNIH SREDSTAVA: 340.432,82kn / 45.183,20 eur.

Bespovratna sredstva osigurana su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (15%) i Europskog socijalnog fonda (85%).

CILJ PROJEKTA: Promocija zdravih životnih navika među djecom, roditeljima i odgojno-obrazovnim ustanovama s područja grada Novske kroz uključivanje u inovativne i praktične aktivnosti kojima se povećava znanje i vjerojatnost primjene zdravih navika u svakodnevnom životu.

AKTIVNOSTI PROJEKTA:

E1: Promocija fizičke aktivnosti kroz zanimljive i inovativne sadržaje

Škola jahanja, Vikend jahački kamp, Mala šumska škola, Sportsko-edukativni treninzi primjenom tehnologije, Studijsko putovanje u ljetni kamp, Festival zdravlja- grupni trening i predstavljanje udruga

E2: Promocija zdrave prehrane i primjena zdravih prehrambenih navika

Praktične radionice o pripremi jednostavnih zdravih obroka, Kreiranje prijedloga zdravih jelovnika za vrtić i škole, Kreiranje „Novljanskog zdravog doručka“ s domaćim proizvođačima hrane, Okrugli stol na kojem će se promovirati „Novljanski zdravi doručak“ te potaknuti ugostitelje na uključivanje istog u ponudu svojih jelovnika, Natjecanje u pripremljanju zdravih napitaka u sklopu Festivala zdravlja

E3: Promidžba i vidljivost

E4: Upravljanje i administracija

Brošura „Sigurnim koracima do blagostanja“
napravljena je za potrebe projekta
Pun ceker zdravlja.

🌐 www.projekt.studio-faber.com

Odred izviđača “Zelena patrola“ Rajić
Jazavica 98A, 44323 Rajić

☎ +385 98 962 5905 (Ljiljana Tvorek)

🌐 www.io-zelena-patrola.com

f Zelena patrola